

NORSK
PRESSEFORBUND

NORSK
REDAKTØRFORENING

NORSK
JOURNALISTLAG

Klima- og miljødepartementet

30. september 2020
Deres referanse: 12/5236

Høring – rapportering om norsk gjennomføring av Århuskonvensjonen om tilgang til miljøinformasjon, allmennhetens deltakelse i beslutningsprosesser og adgang til klage og domstolsprøving på miljøområdet

1. Innledning

Norsk Presseforbund (NP) er fellesorganet for norske medier i etiske og redaksjonelt faglige spørsmål. Norsk Redaktørforening (NR) er en landsomfattende sammenslutning av redaktører i alle typer medier. Norsk Journalistlag (NJ) er organisasjonen for redaksjonelle medarbeidere, herunder ledere og frilansere, som har journalistikk som yrke. Alle tre organisasjoner skal blant annet verne om ytringsfriheten og den redaksjonelle uavhengigheten. Vi vil i det følgende konsentrere oss om tre temaer som vi mener mangler i rapporteringen om norsk gjennomføring av Århuskonvensjonen.

2. Virkemidler som gjennomfører enkelte av de generelle bestemmelsene i konvensjonens artikkel 3

I Århuskonvensjonens artikkel 3 nr. 2 heter det at «enhver part skal etterstrebe å sikre at offentlige tjenestemenn og myndigheter bistår, veileder og tilrettelegger for allmennheten med hensyn til tilgang til miljøinformasjon.»

Miljøinformasjonen åpner opp for muligheten til å lage journalistiske gravesaker, kanskje særlig innenfor næringslivsjournalistikken. Det er derfor svært viktig for våre medlemmer å sikre økt kunnskap og utvidet bruk av loven. I kombinasjon med at vi selv holder kurs om dens innsynsrettigheter, er det positivt at det snart vil komme en veileder som pedagogisk kan forklare hvordan lovbestemmelsene skal forstås.

Vårt inntrykk er imidlertid at det fremdeles er behov for flere tiltak fra departementets side for å styrke tilgangen til miljøinformasjon. Miljøklagenemnda har fått en bearbeidet hjemmeside, som blant annet gjør det enklere å søke på vedtakene. Men søkefunksjonaliteten kan bli ytterligere forbedret, og ikke minst bør nemndas saksbehandlings tid kortes ned. Slik saksbehandlingen er i dag, tar det så lang tid fra klage sendes inn til nemnda behandler sakene, at journalistene mister interessen for å forfølge et betydningsfullt innsynskrav fordi aktualiteten i saken forsvinner. Enkelte journalister omtaler nå nemnda som en «elitenemnd» for spesielt interesserte. Vi ønsker at denne klageprosessen i større grad skal bli et lavterskeltilbud, slik at flere vil ta opp kampen for lovens innsynsrettigheter.

3. Ytterligere informasjon om praktisk anvendelse av konvensjonens artikkel 4

Klima- og miljødepartementet trekker frem på side 12 at det, bortsett fra hos departementet selv, fremdeles ikke finnes statistikk knyttet til antall innsynskrav totalt i forvaltningen («innsynsbegjæringer» er etter vår oppfatning et noe foreddet begrepet). Vi mener en slik oversikt snarest bør på plass, fordi det kan dermed etableres en bedre tallfakta over forvaltningens praktisering av loven.

4. Tiltak som gjennomfører bestemmelsene om tilgang til rettsmidler i henhold til konvensjonens artikkel 9

Saker som er avgjort av Miljøklagenemnda, kan også fremmes for de alminnelige domstolene. Som nevnt av departementet på side 27, hviler prosessrisikoen på partene. Men vi mener det er svært uheldig at denne risikoen også gjelder for saksomkostningene. Siden partene i en tvist i et søksmål for domstolene om rett til miljøinformasjon, er den som har fremsatt det omtvistede kravet og den virksomheten dette retter seg mot (miljøinformasjonsforskriften § 10), kan dette få svært uheldige følger for den som har vunnet frem med et innsynskrav overfor nemnda.

NJ mener derfor at søksmål om gyldigheten av nemndas vedtak må reises mot det offentlige, og ønsker at Klima- og miljødepartementet utreder dette spørsmålet nærmere.

Med vennlig hilsen
for Norsk Journalistlag

nestleder

for Norsk Presseforbund

jurist

Norsk Redaktørforening

generalsekretær